

การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เสริมทักษะการเรียนรู้ของชุมชน
เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวโดยชุมชน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

Development of the Use of Information and Communication
Technology (ICT) as tool for learning skill enhancement and promotion
of tourist attractions in Bangkoknoi District

ผกา มาศ ชัยรัตน์¹

Pakamas Chairatana

E-mail: pakamaschairatana@gmail.com

ประภาศรี พรหมประกาย²

Prapasri Phromprakai

ศรีสุดา จงสิทธิผล³

Srisuda Chongsithiphol

ณัฐฐพัชร มณีโรจน์⁴

Nattapat manirochana

สาขาการจัดการการท่องเที่ยว^{1,4} สาขาบริหารการศึกษา² สาขาบริหารธุรกิจ³

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

Tourism Management^{1,4}, Education Administration², Business Administration³

College of Management University of Phayao

(Receipt of the manuscript: January 31, 2020; Receipt of the revised manuscript:

April 20, 2020; Acceptance of the final manuscript: April 28, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเสริมทักษะการเรียนรู้ของชุมชนในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวโดยชุมชน 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เสริมทักษะการเรียนรู้ ในการสร้างสื่อดิจิทัล การประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวให้แก่ชุมชนเขตบางกอกน้อย 3) พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของชุมชนเขตบางกอกน้อย กลุ่มตัวอย่างคือ จำนวนประชากรจำนวน 384 คน พื้นที่ที่ใช้ในศึกษา ได้แก่ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร รวม 3 แขวง ได้แก่ แขวงศิริราช แขวงบ้านช่างหล่อ และแขวง

อรุณอมรินทร์ ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความโด่ง (Kurtosis: KURT) และค่าความเบ้ (Skewness: SKEW)

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ICT เสริมทักษะการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้ และทักษะการใช้ ICT ของชุมชนมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่สามารถใช้โทรศัพท์มือถือในขั้นพื้นฐาน และต้องการพัฒนาการใช้และทักษะให้มากขึ้น และกลุ่มที่มีความรู้และทักษะในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยกับการพัฒนาทักษะด้าน ICT เพื่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน

ดังนั้นการศึกษาวิจัยเรื่องนี้จึงเน้นด้านการพัฒนาเสริมความรู้และทักษะในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นสำคัญด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริม ICT ขั้นพื้นฐานในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่สร้างสื่อโซเชียลมีเดียร่วมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้แก่ชุมชนเขตบางกอกน้อย การให้ความสำคัญและส่งเสริมให้ชุมชนก้าวทัน ICT ของสำนักงานเขตบางกอกน้อยและองค์กรต่าง ๆ เช่น วัดสุวรรณารามราชวรวิหาร โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม ศูนย์ฝึกอาชีพบางกอกน้อย พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนตรอกข้าวเม่า และโรงงานชั้นลงหิน เป็นต้น ทำให้ชุมชนเขตบางกอกน้อย สามารถผลิตสื่อโซเชียลมีเดียเพื่อร่วมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเขตรวม คือ สร้างสรรค์สื่อจากโทรศัพท์เคลื่อนที่บันทึกภาพ บันทึกวิดีโอและบันทึกเสียงสัมภาษณ์และสร้างสรรค์สื่อจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ผสมผสานกับการใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์

คำสำคัญ:สารสนเทศและการสื่อสารเทคโนโลยี (ICT), การพัฒนา, ทักษะการเรียนรู้ของชุมชน, สถานที่ท่องเที่ยวเขตบางกอกน้อยกรุงเทพมหานคร

Abstract

The objectives of this study were to: 1) examine the use of information and communication technology (ICT) as a method for learning skill enhancement for local people in Bangkok Noi community; 2) study how ICT can be used in developing digital media to promote tourism in Bangkok Noi communities, and; 3) find out a way to use ICT as a tool for learning skill enhancement for the local people in Bangkok Noi community. The sample consisted of 384 local people. The study sites were three sub-districts in Bangkok Noi area including Siriraj, Banchanglo, and Arunamarin sub-districts. Data were analysed by descriptive statistics consisting of frequency, percentage, mean, standard deviation, Kurtosis (KURT), and skewness (SKEW).

The results showed that the local people in the area could be divided in two groups based on their ICT knowledge and skills. The people in first group were able to use basis functions of a mobile phone and desired to improve their ICT knowledge and skills whereas the latter had good ICT knowledge and skills as they were able to use more functions on a mobile phone and knew how to use Internet and a computer. Both groups agreed to participate in the development of ICT skills and the use of ICT to promote tourism in the community.

Therefore, this study focused on the development of knowledge and skills of using a mobile phone through a workshop on basic ICT knowledge. The main objectives of the workshop were to provide knowledge on how to use social media on a mobile phone to promote tourism in Bangkok Noi community and to encourage the local people to be aware of the significance of ICT and how Bangkok Noi District Office and other related organizations such as Suvannaramrajvoravihan Temple, Dusitaram Secondary School, Bangkoknoi Vocational Center, local museums, Trokkaomao community and bronzework community can use a mobile phone, internet and a computer to take pictures, record videos and interviews and create different forms of social media to promote tourism in the community.

Keywords: Information and communication Technology (ICT), development, local community's learning skills, tourist attractions in Bangkok Noi district, Bangkok

บทนำ

ประเทศไทยการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูงมีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศก่อให้เกิดการสร้างงาน การกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคและยังมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง ด้วยความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ และอัยาศัยไมตรีในแบบของคนไทย (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564) โดยในปีพ.ศ. 2558 World Economic Forum: (WEF) ได้จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 35 จาก 141 ประเทศทั่วโลก ในปีพ.ศ.2559 มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย 32.57 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2558 ร้อยละ 8.86 สามารถทำรายได้จำนวน 2.51 ล้านล้านบาท มีผลทำให้ธุรกิจ

ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวขยายตัว เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชน มีการกระจายรายได้สู่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน (กรมการท่องเที่ยว, 2560)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการและกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและรัฐบาลจึงมีนโยบายและแผนงานพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มเศรษฐกิจของท้องถิ่นและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม ของประเทศ ด้วยการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวเข้าไปสู่ท้องถิ่นผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวได้ จากการที่นักท่องเที่ยวมากินอาหารในพื้นที่ หรือซื้อสินค้าของที่ระลึกต่าง ๆ กระแสเงินจากนักท่องเที่ยวจะผ่านมือจากผู้ประกอบการ เจ้าของร้านไปซื้ออาหารสดผลไม้สด กระจายไปสู่เกษตรกรผู้ผลิตอาหารและผลไม้ หรือนักท่องเที่ยวซื้อผ้าทอเงินเหล่านี้กระจายไปสู่ช่างทอผ้าซึ่งอยู่ในท้องถิ่นได้ เป็นต้น การจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น จึงเป็นความรับผิดชอบของคนในท้องถิ่นจะต้องร่วมมือกันคิดร่วมมือกันทำ เพื่อให้มีนักท่องเที่ยวต่างถิ่นมีความประทับใจและชักชวนกันเดินทางมาเที่ยวได้เพิ่มขึ้นตลอดทั้งปี เพื่อพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยมีกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยชุมชนหรือประชาคม ผู้รับผิดชอบเป็นเจ้าของเป็นผู้ครอบครอง ซึ่งเรียกว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นเครื่องมือส่งเสริมในการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสร้างความภาคภูมิใจให้กับชุมชนเขตบางกอกน้อยในการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นชุมชนยังมีส่วนสนับสนุนการฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่นมุ่งเน้นการนำเสนอวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่บอกถึงอัตลักษณ์ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ดังนั้นการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเขตบางกอกน้อย จึงเป็นความรับผิดชอบของคนในชุมชนต้องร่วมมือกันคิดร่วมมือกันทำ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนเขตบางกอกน้อยมีความประทับใจและเดินทางมาท่องเที่ยวเขตบางกอกน้อยอยู่ในกลุ่มเขตกรุงธนเหนือเขตอนุรักษ์เมืองเก่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์วิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมทางฝั่งธนบุรีโดยมีคำขวัญประจำเขตว่า “สมเด็จพระโตวัดระฆังวังหลังตั้งอยู่ อนุเรือพระราชพิธี สถานีรถไฟ คลองใหญ่มีเลื่องลือเครื่องลงหิน นามระบิลช่างหล่อ งามล่อวัดวา” โดย สจิติตต์ วงศ์เทศ (2560) กล่าวว่า ชุมทรัพย์ท่องเที่ยวกรุงเทพฯ อยู่ในคลองบางกอกน้อย-บางกอกใหญ่

เขตบางกอกน้อย เป็นหนึ่งในห้าสิบเขตของกรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐาน แต่ชุมชนยังขาดความแข็งแกร่งในด้านการประชาสัมพันธ์พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งในยุคดิจิทัลปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(ICT) ได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมเศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา รวมถึงการขับเคลื่อนสังคมไปสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ เกิดการกระจายความรู้ และมีการใช้เทคโนโลยี ในระดับสูง ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการให้บริการของทุกภาคส่วนเป็นไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างมีคุณภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงมีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศทุกด้าน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างต้องการใช้ประโยชน์จาก ICT เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน แก่ตนเองและองค์กรการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญให้เรียนรู้การใช้ ICT เพื่อใช้เป็นเครื่องมือใน การประยุกต์ใช้เพื่อชีวิต และการประกอบวิชาชีพ จะช่วยให้ชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและข่าวสาร รวมทั้ง สามารถร่วมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้มากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าชุมชนใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโดยสื่อสารกับนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ในการส่งเสริมศักยภาพเขตบางกอกน้อยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนซึ่งจะช่วยให้ชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและข่าวสาร ชุมชนสามารถร่วมสร้างความเข้มแข็งได้มากขึ้นใน การส่งเสริมเขตบางกอกน้อยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเสริมทักษะการเรียนรู้ของชุมชนในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวโดยชุมชน
2. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เสริมทักษะการเรียนรู้ในการสร้างสื่อดิจิทัล การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้แก่ชุมชนเขตบางกอกน้อย
3. เพื่อพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของชุมชนเขตบางกอกน้อย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหมายถึง ทักษะ ความรู้ เจตคติ และความสามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสาร โดยนำกระบวนการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ ประกอบด้วย ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึง (Access) การจัดการ (Manage) การบูรณาการ(Integrate)การ ประเมินผล(Evaluate) และการสร้างสารสนเทศ (Create Information) ตลอดจน ความสามารถในการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิดทุกทักษะตลอดทั้งกระบวนการ และเป็นหนึ่งในทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่ง สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบไปด้วย 1) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน2) ทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต 3) ความสามารถในการค้นหาข้อมูล (Stone, 2006: 117-121) ซึ่งหมายรวมถึง

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเข้าถึงข้อมูล การประเมินค่าและการติดต่อสื่อสาร เพื่อการสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ หรือทักษะด้านอื่น ๆ และช่วยในการคิดแก้ปัญหา

ปัจจัยสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้

ปัจจัยพื้นฐานคือ การสร้างความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีสมรรถนะและจำนวนเพียงพอการใช้งานของผู้เรียน รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีได้ตลอดเวลาจะเป็นปัจจัยเบื้องต้นของการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องเป็นปัจจัยเพิ่มเติมคือ

1. สร้างโอกาสในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ปัจจัยที่จะผลักดันให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า คือ ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ ที่ต้องใช้กระบวนการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ จากการสังเกตสถานการณ์จริง การทดลอง การค้นคว้าจากสื่อสิ่งพิมพ์สื่อ Electronic เช่น จาก Web Sites เป็นกิจกรรมที่ต้องทำโครงการ อธิระสนองความสนใจต้องฝึกปฏิบัติจาก Software สำเร็จรูป เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการบันทึก และการนำเสนอรายงานด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. จัดทำระบบแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลสารสนเทศเป็นตัวเสริมที่ช่วยเพิ่มคุณค่าของระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้การสอน แสวงหาแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่มีเนื้อหาสาระตรงกับหลักสูตรเพื่อสนองความสนใจของผู้เรียน โดยเฉพาะการรวบรวมแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่เป็น Software, Web Sites เป็นต้น

3. สถานศึกษาควรจัดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้(Learning Resources Center) เป็นตัวชี้วัดสำคัญประการหนึ่งของศักยภาพของสถานศึกษาที่จะส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของครูและผู้เรียนจะมีคุณประโยชน์ในการมีแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าในวิทยาการสาขาต่าง ๆ ทั้งในลักษณะสื่อสำเร็จ เช่น Softwares บันทึกวีดิทัศน์CD-Rom และ CAI หรือ ชื่อ Web Sites ต่าง ๆ เป็นต้น

4. การบริการของกรมหรือหน่วยงานกลางทางเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้หรือหน่วยงานกลางด้านเทคโนโลยีควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษาด้วยการบริการด้านข้อมูลสารสนเทศ เช่น จัดทำเอกสารรายเดือนรายงาน Software แจกชื่อ Web Sites ใหม่ ๆ สาระเนื้อหาโดยย่อ จัดทำคลังข้อมูลความรู้ Knowledge Bank เพื่อการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ผ่านสื่อ Electronic หรือสื่อทางไกลผ่านดาวเทียมเผยแพร่เพื่อสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21

ความหมายของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21คือ ทักษะที่ถูกพิจารณาว่ามีความสำคัญใน การดำรงชีวิตและทำงานในระบบสังคมและเศรษฐกิจ เพื่อผู้เรียนจะสามารถดำรงชีวิตในสังคมแห่ง ความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษนี้ได้

เหมาะสม โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในยุคศตวรรษที่ 21 ได้แก่

1. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งทักษะนี้จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของผู้เรียนในการเข้าสู่การทำงาน ซึ่งมีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงรวดเร็วอย่างมากในปัจจุบัน ทักษะด้านนี้ได้แก่ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณการแก้ปัญหา การสื่อสารและความร่วมมือ

2. ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร สื่อ และเทคโนโลยีซึ่งทักษะนี้เป็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีให้เป็นเพื่อเรียนรู้เนื้อหาและทักษะจะได้รู้จักวิธีเรียนรู้การคิดเชิงวิพากษ์การแก้ไขปัญหาการใช้ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร การผลิตนวัตกรรม และการร่วมมือทำงาน ทักษะด้านนี้ได้แก่ ทักษะด้านสารสนเทศ ทักษะด้านสื่อ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3. ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ได้แก่ ความเป็นผู้นำความมีจริยธรรม การรู้จักรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัว การรู้จักเพิ่มพูนประสิทธิภาพของตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ทักษะในการเข้าถึงคน ความสามารถในการชี้แนะตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ทักษะทางสังคม การมองโลกในแง่ดี การควบคุมอารมณ์ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น มีภาวะผู้นำ รู้จักการให้ ทำดีโดยไม่หวังผลตอบแทน (Partnership for 21st century skills, 2009)

แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทางการศึกษา

ความหมายของนวัตกรรม

นวัตกรรม หมายถึงความคิด การปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อนหรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้

ความหมายของนวัตกรรมการศึกษา

นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง นวัตกรรมที่จะช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมประหยัดเวลาในการเรียนได้อีก ในปัจจุบันมีการใช้นวัตกรรมการศึกษามากมายหลายอย่าง ซึ่งมีทั้งนวัตกรรมที่ใช้กันอย่างแพร่หลายแล้ว และประเภทที่กำลังเผยแพร่ เช่น การเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์การใช้แผ่นวีดิทัศน์เชิงโต้ตอบสื่อหลายมิติและอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

นวัตกรรมทางการศึกษาที่สำคัญของไทยในปัจจุบัน

นวัตกรรม เป็นความคิดหรือการกระทำใหม่ๆ ซึ่งนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวงการ จะมีการคิดและทำสิ่งใหม่อยู่เสมอ ดังนั้นนวัตกรรมจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ได้เรื่อย ๆ สิ่งใดที่คิดและทำมานานแล้ว ก็ถือว่าหมดความเป็นนวัตกรรมไป โดยจะมีสิ่งใหม่มาแทนในวงการศึกษปัจจุบัน หรือนวัตกรรมการเรียนการสอน อยู่เป็นจำนวนมากบางอย่างเกิดขึ้นใหม่ บางอย่างมีการใช้มาหลายสิบปี แล้ว แต่ก็ยังคงถือว่าเป็นนวัตกรรม เนื่องจากนวัตกรรมเหล่านั้นยังไม่แพร่หลายเป็นที่รู้จักทั่วไปในวงการศึกษใช้เรียกเทคโนโลยีการศึกษาแบบใหม่ที่ยังไม่มีชื่อภาษาไทยที่แน่ชัดและมีผู้นิยม ความหมายไว้หลายประการ ผศ.ดร.ถนอมพร เลหาจรัสแสง ให้คำนิยาม ELearning หรือ Electronic Learning หมายถึงการเรียนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งใช้การนำเสนอเนื้อหาทางคอมพิวเตอร์ ในรูปของสื่อมัลติมีเดียได้แก่ ข้อความอิเล็กทรอนิกส์ ภาพนิ่ง ภาพกราฟิก วิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว ภาพสามมิติ เป็นต้น

นวัตกรรมมีความสำคัญต่อการศึกษหลายประการ เนื่องจากในโลกยุคโลกาภิวัตน์โลก มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านศึกษาบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพตามสาเหตุใหม่ ๆ ดังนี้ 1. การเพิ่มปริมาณของผู้เรียน เป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้เทคโนโลยีการศึกษาต้องหานวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้เพื่อให้สามารถสอนนักเรียนได้มากขึ้น 2. การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว การเรียนการสอนจึงต้องตอบสนองการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและเรียนรู้ได้มากในเวลาจำกัด 3. การเรียนรู้ของผู้เรียนมีแนวโน้มในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ตามแนวปรัชญาสมัยใหม่ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นวัตกรรมการศึกษาสามารถช่วยตอบสนองการเรียนรู้อัตภาพตามความสามารถของแต่ละคน เช่นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การเรียนแบบศูนย์การเรียน เป็นต้น (ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์ 2559)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภัชชา ศรีชะอุม, มณฑิยา ชมดอกไม้ และลัดดา ศุขปริดี (2557) ได้วิจัยเรื่องผลการใช้ไอซีทีในการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต พิบูลบำเพ็ญมหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ไอซีที ในการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญมหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อศึกษาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนโดยใช้ไอซีที ในการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญมหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 ของโรงเรียนสาธิต พิบูลบำเพ็ญมหาวิทยาลัยบูรพา ภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 24 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม และใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Cluster sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ไอซีทีในการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาคอมพิวเตอร์และการนำเสนอข้อมูลเว็บไซต์ รายวิชาคอมพิวเตอร์และการนำเสนอข้อมูล แบบวัดสมรรถนะของผู้เรียน แบบประเมินชิ้นงานโครงการ Power Point และแบบบันทึกอนุทินใช้เวลาในการทดลอง 12 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ไอซีทีในการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ไอซีทีในการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการมีสมรรถนะสำคัญของนักเรียนอยู่ในระดับดี

ดวงกมล โพธิ์นาค (2559) ได้วิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 440 คน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ไพศาล กาญจนวงศ์ และรักธิดา ศิริ (2561) ได้ศึกษารูปแบบพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่เนื่องจากแนวโน้มนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชียงใหม่เพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 464 คน ตัวแปรพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการท่องเที่ยวจำนวน 24 ตัวแปร ได้มาจากการศึกษาแนวโน้มการท่องเที่ยว แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวยุคใหม่ จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ พฤติกรรมพื้นฐาน พฤติกรรมก่อนเดินทาง พฤติกรรมระหว่างเดินทาง และพฤติกรรมสิ้นสุดเดินทาง เมื่อนำสร้างเป็นสมการโมเดล พบว่า ส่วนใหญ่โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่สองพบว่า น้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ มีค่าเป็นบวกเมื่อเรียงลำดับจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากไปน้อย พบว่านักท่องเที่ยวชาวจีนมีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระหว่างการเดินทางมากที่สุด เพื่อแชร์รูปภาพออนไลน์มากที่สุด รองลงมา คือ พฤติกรรมการใช้ก่อนการเดินทางเพื่อใช้ในการวางแผนการเดินทางมากที่สุด พฤติกรรมการใช้เมื่อเสร็จสิ้นการเดินทาง เพื่อใช้ปฏิทินเดินทาง

มากที่สุด และพฤติกรรมการใช้พื้นฐานเพื่อสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รูปแบบพฤติกรรมที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการประชาสัมพันธ์ และการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ

คุณภัค เขวาศรีกุล, อีรุฒิ เอกะกุลและกฤษมันต์ วัฒนาวรรณรงค์ (2558) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือ ICT และทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวรในพระสังฆราชูปถัมภ์ อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดยโสธร จำนวน 60 คน ได้มาโดยสุ่มเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น และกลุ่มควบคุม 30 คน เรียนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้วิจัยได้แก่ แบบวัดความสามารถในการใช้ ICT แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนจากรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 83.87/81.83 เปอร์เซนต์นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการใช้ ICT มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้พัฒนาความสามารถในการใช้ ICT ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ คือ การศึกษาการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารเสริมทักษะการเรียนรู้ของชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวโดยชุมชน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่21 ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ด้าน คือ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านข้อมูลข่าวสารสื่อเทคโนโลยี
3. สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของชุมชน
4. โมเดลในการตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ที่เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของชุมชนเขตบางกอกน้อย
5. การเสริมศักยภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐาน

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในศึกษาเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร รวม 3 แขวง ได้แก่ แขวงศิริราช แขวงบ้านช่างหล่อ และแขวงอรุณอมรินทร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ คนในชุมชนเขตบางกอกน้อย ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 384 ตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอต่อกลุ่มตัวอย่าง
2. ประชุมชี้แจงวิธีการ และขั้นตอนในการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ทราบถึงวิธีการเก็บข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบสมบูรณ์ ความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล และนำข้อมูล

ที่รวบรวมได้มาลงรหัสและทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

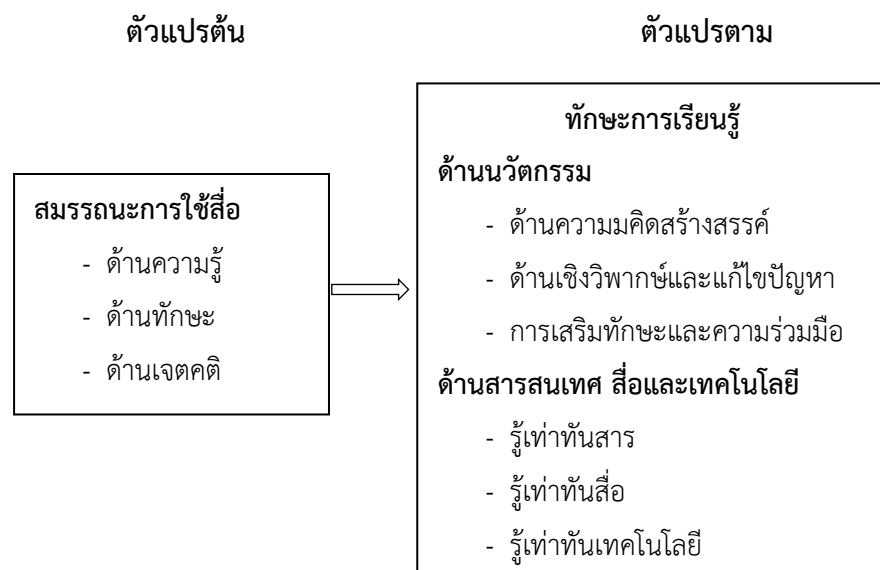
ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาแจกแจงในการวิเคราะห์ตามประเด็นที่ต้องการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามในแต่ละตอน โดยคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ที่มีคำตอบสมบูรณ์อย่างน้อยร้อยละ 90

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบการไม่ตอบคำถามบางข้อ (Missing value) และตรวจสอบความผิดปกติของข้อมูล (Abnormality)

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความโด่ง (Kurtosis: KURT) และค่าความเบ้ (Skewness: SKEW)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามสำรวจความพึงพอใจ จำนวน 384 คน ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร เสริมทักษะการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวโดยชุมชน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ดังนี้

ระดับการประเมินความพึงพอใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านความรู้			
1.1 ท่านสามารถใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือคอมพิวเตอร์ ในการสื่อสารและติดตาม	3.70	1.16	มาก
1.2 ท่านสามารถใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในการถ่ายภาพ บันทึกวิดีโอและรับ-ส่ง	3.70	1.13	มาก
1.3 ท่านสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตจากอุปกรณ์โทรศัพท์เคลื่อนที่ได้	3.59	1.20	มาก
1.4 ท่านสามารถใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือ คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูลต่างๆ	3.67	1.24	มาก
เฉลี่ย	3.66	1.11	มาก
2. ด้านทักษะ			
2.1 ท่านมีปัญหาในการสื่อสารผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่	2.56	1.17	ปานกลาง
2.2 ท่านมีความสับสนในการใช้งานจากคอมพิวเตอร์	2.61	1.14	ปานกลาง
2.4 ท่านสามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น Word, Excel ได้	3.08	1.33	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.87	1.22	ปานกลาง
3. ด้านทัศนคติ			
3.1 ท่านรู้สึกมีความสุขในการสื่อสารกับผู้อื่นผ่านเฟซบุ๊กไลน์	3.42	1.22	ปานกลาง
3.2 ท่านคิดว่าการส่งภาพ/คลิปที่ไม่เหมาะสมผ่านเฟซบุ๊กไลน์ เป็นเรื่องผิด	3.61	1.23	มาก
3.3 ท่านสนใจติดตามโฆษณาสินค้า/ผลิตภัณฑ์/บริการต่าง ๆ ผ่านเฟซบุ๊กไลน์	2.85	1.23	ปานกลาง
3.4 ท่านคิดว่าการติดตามข่าวสารต่าง ๆ ผ่านเฟซบุ๊ก ไลน์ โทรทัศน์ จะช่วยให้	3.25	1.19	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.29	0.96	ปานกลาง

จากตารางผู้ตอบแบบสอบถามการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารเสริมทักษะการเรียนรู้ของชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ดังนี้

ด้านความรู้โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างประเมินทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านความรู้ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.66 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าร้อยละพบว่า กลุ่มตัวอย่างประเมินทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอยู่ในระดับมากและรองลงมา ตามลำดับ

ด้านทัศนคติ โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างประเมินทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านทัศนคติ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามลำดับ

ด้านทักษะ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประเมินทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านทักษะด้วยค่าเฉลี่ย 2.87 อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเมินทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในระดับมากที่สุด สามลำดับแรก แตกต่างกันอย่างมากที่สุด ทั้งนี้ อาจมาจากกระตือรือร้นในการศึกษาแตกต่างกันมีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์แตกต่างกัน เกี่ยวกับทักษะการใช้ ICT พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาสูงยิ่งมีทักษะการใช้ ICT สูงตามไปด้วย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.และระดับการประเมินรายตัวบ่งชี้ของทักษะการเรียนรู้ ทั้ง 2 ด้าน ดังนี้

ระดับการประเมินความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านนวัตกรรม			
1. ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม			
1.1 ท่านคิดว่าการใช้คำพูดสั้นๆ ในการสื่อความหมาย แต่ได้ใจความสมบูรณ์เป็นสิ่งสำคัญมาก	3.50	1.01	มาก
1.2 ท่านสามารถออกแบบโฆษณาสินค้า หรือสื่อประชาสัมพันธ์ของท่านหรือชุมชนได้	2.00	1.04	ปานกลาง
1.3 ท่านสามารถนำปัญหาที่ได้ฟังจากสื่อต่าง ๆ มาพัฒนา หรือออกแบบโฆษณาสินค้า	2.88	1.03	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.11	1.03	ปานกลาง
2. การคิดเชิงวิพากษ์และแก้ไขปัญหา			
2.1 ท่านสามารถอธิบายคุณภาพของสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือบริการผ่านสื่อต่าง ๆ ได้	2.93	1.07	ปานกลาง
2.2 ท่านยินดีรับฟังคำแนะนำจากผู้อื่น	3.44	1.00	ปานกลาง
2.3 ท่านให้ความสำคัญกับคำแนะนำของผู้อื่น นำมาทบทวนและนำไปแก้ไขปัญหา	3.30	0.99	ปานกลาง
2.4 ท่านเห็นว่า การแก้ปัญหาสามารถทำได้หลากหลายวิธี	3.48	1.08	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.29	1.04	ปานกลาง
3. การเสริมทักษะและความร่วมมือ			
3.1 ท่านคิดว่าการฟัง การอ่าน การพูดและการเขียนเป็นเรื่องสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนา	3.74	1.03	มาก
3.2 ท่านสามารถพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นสนใจการนำเสนอสินค้าผ่านผลงานของท่าน	2.99	1.13	ปานกลาง
3.3 ท่านสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประกอบการพูด หรือเชิญชวนผู้อื่นมารับบริการ	3.01	1.10	ปานกลาง
3.4 ท่านสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	3.20	1.04	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.24	1.08	ปานกลาง
ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี			
1. ด้านการรู้เท่าทันสาร			
1.1 ท่านคิดว่าทุกแหล่งข้อมูลจากสื่อต่างๆ ล้วนมีคุณค่าและน่าเชื่อถือ	3.22	0.96	ปานกลาง
1.2 ท่านส่งต่อข้อมูลข่าวสารทันทีที่พบว่าข้อมูลนั้นๆ มีการอ้างอิงแหล่งที่มา	2.99	0.94	ปานกลาง

ระดับการประเมินความพึงพอใจ	S.D.ระดับความพึงพอใจ	
ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (ต่อ)		
1.3 ท่านตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ ก่อน แล้วจึงแสดงความเห็น หรือส่งต่อ	3.18	0.98 ปานกลาง
1.4 ท่านเห็นว่า ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ สามารถนำมาช่วยแก้ปัญหาได้	3.12	0.98 ปานกลาง
เฉลี่ย	3.13	0.97 ปานกลาง
2. การรู้เท่าทันสื่อ		
2.1 ท่านเลือกรับฟังและเชื่อถือข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ที่เห็นว่า เป็นที่ยอมรับจากสังคม	3.19	0.91 ปานกลาง
2.2 ท่านจะเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้รับจากสื่อหลายแหล่งก่อนที่จะเชื่อถือ	3.30	0.94 ปานกลาง
2.3 ท่านสามารถประเมินคุณภาพของสินค้าได้ทันทีจากการโฆษณาผ่านสื่อโทรทัศน์	2.94	1.02 ปานกลาง
เฉลี่ย	3.14	0.98 ปานกลาง
3. การรู้เท่าทันเทคโนโลยี		
3.1 ท่านสามารถใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	3.20	1.32 ปานกลาง
3.2 ท่านสามารถสื่อสารสิ่งที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วผ่านการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	3.17	1.28 ปานกลาง
3.3 ท่านคิดว่า การจัดเก็บข้อมูลเป็นหมวดหมู่จะทำให้การค้นหาข้อมูลสะดวกมากขึ้น	3.37	1.24 ปานกลาง
3.4 ท่านสนใจเรียนรู้และติดตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่เสมอ	3.32	1.20 ปานกลาง
เฉลี่ย	3.29	1.26 ปานกลาง

การเรียนรู้ของชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวโดยชุมชนเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

ทักษะการเรียนรู้ด้านนวัตกรรมทักษะด้านนี้แบ่งออกเป็นสามด้านย่อย คือ ด้านคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม การคิดเชิงวิพากษ์และแก้ไขปัญหา และการสื่อสารและการมีส่วนร่วมด้านแรก มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.88 – 3.56 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (3.56) อยู่ในระดับมาก ด้านการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.93 – 3.48 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (3.48) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการสื่อสารและการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.99 – 3.74 ค่าเฉลี่ยมากที่สุด (3.74) อยู่ในระดับมาก

ทักษะด้านการเรียนรู้นวัตกรรมและทักษะด้านข้อมูลข่าวสารสื่อเทคโนโลยี ทักษะด้านนี้แบ่งออกเป็นสามด้านย่อย เช่นเดียวกัน คือ ด้านการรู้เท่าทันสารการรู้เท่าทันสื่อและการรู้เท่าทันเทคโนโลยีด้านแรกมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.99 – 3.22 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (3.22) อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการรู้เท่าทันสื่อมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.94 – 3.30 ค่าเฉลี่ยมากที่สุด (3.30) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการรู้เท่าทันเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.17 – 3.37 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (3.37) อยู่ในระดับปานกลาง

สรุปและอภิปรายผล

ผู้วิจัยจึงเห็นควรเน้นในด้านการพัฒนาเสริมความรู้และทักษะในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นสำคัญ เนื่องจากชุมชนในพื้นที่เขตบางกอกน้อยได้เข้าร่วมในโครงการที่ผู้วิจัยได้จัดอบรมขึ้น ในพื้นที่แต่ละชุมชนเพื่อนำองค์ความรู้จากที่รู้ที่ได้จากการผ่านการอบรม ได้แก่ การเรียนรู้แบบ โครงการงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้าง ICT ขั้นพื้นฐานในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ผู้สร้างสื่อโซเชียลมีเดียจะได้ร่วมกันประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้แก่ชุมชนเขตบางกอกน้อย เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนบางกอกน้อยก้าวทัน ICT แหล่งท่องเที่ยวที่ผู้เข้าอบรมในโครงการสนใจและ เลือกพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อจัดทำสื่อเพื่อประกวดและประชาสัมพันธ์ในแหล่งท่องเที่ยวใน ครั้งนี้ ได้แก่ วัดสุวรรณารามราชวรวิหาร โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม ศูนย์ฝึกอาชีพบางกอกน้อย พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนตรอกข้าวเม่า และโรงงานชั้นลงหิน เป็นต้น ผู้เข้าร่วมอบรมในพื้นที่แต่ละเขต ได้จัดทำสื่อเพื่อส่งเข้าประกวดในโครงการนี้เพื่อร่วมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนเขตบางกอก น้อย ได้แก่สร้างสรรค์สื่อจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ การบันทึกภาพ บันทึกวิดีโอและบันทึกเสียงสัมภาษณ์ รวม 5 สื่อและสร้างสรรค์สื่อจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ผสมผสานกับการใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ รวม 4 สื่อจึงทำให้ได้สื่อที่มาจากการประกวดในครั้งนี้ทั้งหมดรวม 9 สื่อสอดคล้องกับ (วิทวัส ดวงภุมเมศ และวาริรัตน์ แก้วอุไร 2560) กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการ เรียนรู้อย่างกระตือรือร้น มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนและปัญหาเป็นสำคัญ เพื่อสร้างให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีทักษะของการทำงานแบบร่วมเรียนรู้และ รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน ในการใช้ความสามารถในการสื่อสาร ถ่ายทอดความคิดผ่าน การเขียนให้เหตุผล แสดงความคิดเห็นและสามารถแสดงทัศนคติ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการแก้ปัญหาจนสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคมได้

กล่าวได้ว่า การทำวิจัยในครั้งนี้เป็นการจุดประกายการให้ความสำคัญของชุมชนในพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเขตบางกอกน้อย ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการใช้ความรู้และทักษะ ICTขั้นพื้นฐานด้านการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของชุมชนเขตบางกอกน้อยให้มากยิ่งขึ้น และเพื่อใช้ในการ สื่อสารการมีส่วนร่วมการแก้ปัญหาและการรู้เท่าทันเทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้ล้วนจะเป็นการสร้าง ประโยชน์ทั้งในด้านการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และการร่วมทำประโยชน์ให้แก่สังคมในชุมชน ต่อไป

องค์ความรู้ที่ใช้ในการพัฒนา

1. ชุมชนพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเขตบางกอกน้อย สามารถสร้างสื่อโซเชียลเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้เป็นที่รับรู้ของนักท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น วัดสุวรรณารามราชวรวิหาร ตลาดวังหลัง พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนตรอกข้าวเม่า และโรงงานชั้นลงหิน ซึ่งเป็นจุดสำคัญในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเขตบางกอกน้อย

2. สมรรถนะการใช้ ICT ขั้นพื้นฐานสามารถเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นไปได้อีก ซึ่งพัฒนามาจากการอบรมการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในการบันทึกภาพ วิดีโอ บันทึกเสียง รับ-ส่งภาพ ไฟล์เสียง รวมทั้งการติดตามรับส่งข่าวสารผ่านทาง เฟซบุ๊ก ไลน์ และการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาสื่อโซเชียลให้กับชุมชนในด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของเขตบางกอกน้อย เพื่อให้นักท่องเที่ยวรับรู้มากขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่าน เฟซบุ๊ก ยูทูป เป็นต้น เพราะในปัจจุบันยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโซเชียลน้อย
2. ผู้นำชุมชน/ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน ควรมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้มากขึ้นเนื่องจากเขตบางกอกน้อยยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นอีกหลายสถานที่

รายการอ้างอิง

- กรมท่องเที่ยว. (2559). *สรุปรายได้และค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทยปี 2558*, สืบค้นจาก : <www.tourism.go.th> . 28 พฤษภาคม 2563.
- ซัชพล ทรงสุนทรวงศ์. (2559). *นวัตกรรมบริการ: กลยุทธ์ที่สร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์กรธุรกิจบริการ*. สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากรวารสารการจัดการสมัยใหม่.
- ดวงกมล โพธิ์นาค. (2559). *การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ดนุภัค เชาวศรีกุล, อีรวุฒิ เอกะกุล, และกฤษมนันต์ วัฒนานรงค์. (2558). *การพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. อินฟอร์เมชั่น.
- ไพศาล กาญจนวงศ์ และรักธิดา ศิริ. (2561). *พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่*. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วิทวัส ดวงกุ่มเมศ, และวาริรัตน์ แก้ววูไร. (2560). *การจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

สุภัชชา ศรีชะอุ่ม, มณเฑียร ชมดอกไม้, และลัดดา สุขปรีดี. (2557). ผลการใช้ไอซีทีในการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา.วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2560). ชุมทรัพย์ท่องเที่ยวกรุงเทพอยู่ในคลองบางกอกน้อย-บางกอกใหญ่.บทความ
ศาสนา-วัฒนธรรม.บริษัท มติชน (จำกัด).สืบค้นจาก : <www.matichon.co.th>25 มกราคม
2563

อรรคเดช โสสองชั้น. (2563). นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทางการศึกษา. สืบค้น
จาก : <www.sites.google.com> . 27 พฤษภาคม 2563

Partnership for 21st Century Skills. (2010). *Framework definition*. Fromdocuments/P21
- Framework-Definitions.pdf. สืบค้นจาก : <www.p21.org>27 มกราคม 2563